

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.1.324/2020/6.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke
Dr. Székely Gabriella, előadó bíró
Dr. Bartkó Levente bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2021. május 31.
Az ügy tárgya: iparjogvédelmi jogok megsértésének büntette
Terhelt (ek): ... III. rendű
Első fok: Nyíregyházi Járásbíróság 21.B.1335/2015/87., ítélet, tárgyalás,
2018. március 20.
Másodfok: Nyíregyházi Törvényszék 2.Bf.697/2018/14., ítélet, tárgyalás,
2019. október 2.
Harmadfok: -
Az indítvány előterjesztője: ... III. rendű terhelt védője
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria az iparjogvédelmi jogok megsértésének büntette miatt I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a III. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Nyíregyházi Járásbíróság 21.B.1335/2015/87. számú, valamint a Nyíregyházi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.697/2018/14. számú ítéletét III. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

[1] I. 1. A Nyíregyházi Járásbíróság a 2018. március 20. napján kihirdetett 21.B.1335/2015/87. számú ítéletével III. rendű terheltet bűnösnek mondta ki – az ítéletben írt megnevezés szerint – folytatólagosan elkövetett iparjogvédelmi jogok megsértésének üzletszerűen elkövetett büntetében [Btk. 388. § (1) bekezdés b) pont, (2) bekezdés], és ezért 2 év szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, és abból a terhelt legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.

[2] A III. rendű terhelt tekintetében ellentétes irányú fellebbezések folytán eljáró Nyíregyházi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2019. október 2. napján meghozott 2.Bf.697/2018/14. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét e terhelt tekintetében akként változtatta meg, hogy a terhelt cselekményét társtettesként, folytatólagosan elkövetett iparjogvédelmi jogok megsértése büntetnének minősítette. Megállapította, hogy a cselekményt a III. rendű terhelt bünszervezetben követte el, így feltételes szabadságra nem bocsátható. Egyebekben azonban az elsőfokú ítéletet a III. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

[3] 2. A jogerős ítéletben megállapított tényállás felülvizsgálati indítvánnyal érintett részének lényege szerint I. rendű terhelt 2012. május 24. napjától önálló képviselőre jogosult ügyvezetője volt a cím 1 alatti, majd 2012. június 28. napjától cím 2 alatti székhelyű cég 1-nek.

[4] Mivel I. rendű terhelt külföldi elfoglaltságai miatt nem ért rá ügyvezetői feladatait ellátni, felkérte III. rendű terheltet, hogy lássa el a cég 1 ügyvezetői feladatait, így 2013. május 17. napjától III. rendű terhelt lett a cég 1 ügyvezetője, azonban a gazdasági társaság tényleges irányítását továbbra is I. rendű terhelt látta el.

[5] I. rendű, II. rendű, III. rendű és IV. rendű terheltek 2013. január hónap és 2014. február 19. napja közötti időszakban tagjai voltak az Ariel, Jar és Lenor márkájú mosó- és tisztítószeres hamisításával és ezen hamis mosó- és tisztítószeres forgalomba hozatalával foglalkozó bünszervezetnek. A bünszervezet irányítói I. rendű és II. rendű terheltek voltak, akik biztosították a mosószer hamisításához szükséges alapanyagot, a hamisított címkéket, valamint a szállító járműveket. I. rendű terhelt utasításai alapján kerültek forgalomba hozatalra a hamisított mosó- és tisztítószeresek.

[6] I. rendű terhelt a cég 1 tevékenységének körében Amazon és Roxy mosószereseket szerzett be 1.000 literes tartályokban a cég 2-től és a cég 3 gazdasági társaságoktól. A kicsomagoláshoz szükséges flakont és zárókupakot a cég 4-től szerezte be.

[7] A mosószereseket az I. rendű terhelt a cég 1 által bérelt cím 3 alatt található 5., 6. és 15. számú raktárakban, valamint a cím 4 alatt tárolta.

[8] Az I. rendű, a II. rendű, a III. rendű és a IV. rendű terheltek a cég 1 tevékenységi körében beszerzett jelentős mennyiségű folyékony és szilárd halmazállapotú vegyiárukat a sértett Ariel, Lenor és Jar termékcsaládhoz tartozó tisztítószeres csomagolásával azonos színű, formájú, ürmértékű műanyag flakonokba töltötték azért, hogy az így elkészített árukat rendszeres haszonszerzésre törekedve tovább értékesítsék V-X. rendű terheltek részére.

[9] A folyékony mosószeresek, mosóporok flakonba töltését III. rendű és IV. rendű terheltek végezték, akik gondoskodtak a mosószeresek viszonteladókhoz történő elszállításáról. A III. rendű terhelt a hamisított mosószeresek alapanyagának, csomagolásának beszerzésében, felcímkezésében, valamint terítésében folyamatában tevékenyen részt vett. A IV. rendű terhelt a hamisított mosószeresek előállításában, szállításában, valamint a viszonteladókkal történő kapcsolattartásban vett részt.

[10] Az I. rendű, a II. rendű, a III. rendű, és a IV. rendű terheltek a cég 1-et felhasználva, a gazdasági társaság legális működésének látszatát keltve szereztek be a mosó- és

tisztítószeres hamisításához szükséges különböző alapanyagokat, címkéket és hozták azokat forgalomba.

[11] Az I. rendű, a II. rendű, a III. rendű és a IV. rendű terheltek a hamisított termékek előállítása, forgalmazása kapcsán az alapanyagok, címkék, az elkövetés helyszíne kívülállóként számára való pontos beazonosíthatóságának megnehezítése érdekében telefonbeszélgetéseik során kódolt nyelvet használtak, így a címkére „a kabát, dolog, ruha, apróság, papír, rávaló” szavakat, a mosószerre, mosogatószerre különböző színeket (színes, lengyel, lila, sárga, zöld, piros, kék), a cím 3 alatti raktárra, mint az elkövetés részbeni helyszínére az 5-ös megjelölést használták.

[12] A III. rendű és IV. rendű terheltek a külső megjelenésükben az eredetire megszólalásig hasonló Ariel és Lenor flakonokra – a lebukás elkerülése érdekében – „...” címkét ragasztottak és így juttatták el a viszonteladó terheltek részére. A mosószerkeket értékesítő terheltek a hamis Ariel és Jar címkéket a mosószerkektől elkülönített úton kapták meg I. rendű, II. rendű, III. rendű és IV. rendű terheltektől. Az Amazon és Roxy címkéket és kupakjait a továbbértékesítéssel foglalkozó terheltek eltávolították és helyette hamisított Ariel és Lenor címkéket ragasztottak fel a flakonokra, továbbá hozzájuk színben egyező kupakokat helyeztek fel, majd az így előállított hamis árukat forgalomba hozták.

[13] Az I. rendű, II. rendű, III. rendű és IV. rendű terheltek mindannyian tisztában voltak azzal, hogy a hamisított címkék felragasztását követően az értékesítést végző terheltek a hamis mosószerkeket forgalomba hozzák.

[14] V. rendű terhelte ingatlanán a NAV eljárói 2014. február 19. napján 250 liter Amazon felirattal ellátott Amazon mosógélt, 165 liter Roxy felirattal ellátott mosogatószer, 124,4 liter hamis Ariel mosógélt, 66 kg hamis Ariel mosóport, 90 liter hamis Jar mosogatószer és 39 darab zárókupakot foglaltak le. VI. rendű terhelte ingatlanán 2014. február 19. napján a NAV nyomozói házkutatást tartottak és lefoglaltak 19 darab Ariel öntapadós matricát és 32 darab Persil feliratú, öntapadós matricát.

[15] A cím 5-ön található garázsosoron lévő, a VI. rendű terhelte által bérelt garázsban megtartott házkutatás során lefoglalásra került 18 darab, 4,91 literes Ariel 3D Active, 8 darab 4,9 literes Ariel Complete, 10 darab, 4,91 literes Ariel Actilift folyékony mosószer, 20 darab 5 literes Lenor öblítő, 516 darab 400 ml-es Head&Shoulders sampon és 18 darab zárókupak.

[16] A VII. rendű terhelte által bérelt 2. és 8. számú garázsosorban, 2014. február 19. napján a NAV nyomozói házkutatást tartottak és 48 darab, 5 literes Lenor öblítő, 155 darab, 400 ml-es Head&Shoulders sampont, 24 darab, 6 kg-os Ariel vödörös mosópor, 1 darab, 6 kg-os vödörben felbontva 3 kg Ariel mosópor, 3 darab literes Lenor öblítő, 357 darab, 4,9 literes Ariel folyékony mosószer, 36 darab felirat nélküli, 4,9 literes műanyag flakonban folyékony mosószer, 1 darab, 9 kg-os Ariel mosópor műanyag dobozban, illetve 3.556 darab Ariel, 46 darab Jar, 835 darab Lenor feliratú öntapadós címke lefoglalásra került.

[17] A VIII. rendű terhelte a hamisított mosószerkeket közvetlenül I. rendű terheltektől vásárolta, a VIII. rendű és a IX. rendű terhelte a hamis címkéket a mosószerkektől elkülönített úton a III. rendű és a IV. rendű terheltek segítségével kapta meg. A mosószerkeket a VIII. rendű terhelte egy telephelyen bérelt raktárban tárolta.

[18] Ezen raktárban VIII. rendű és IX. rendű terheltek az Amazon és Roxy címkéket és kupakjaikat eltávolították és helyette a hamisított Ariel és Lenor címkéket ragasztottak fel a flakonokra, továbbá hozzájuk színben egyező kupakokat helyeztek fel, majd az így előállított hamis árukat a piacon, valamint ismeretlen vevőknek értékesítették, forgalomba hozták.

[19] A VIII. rendű terhelte lakásán 2014. február 19. napján Ariel termékleírásokat és Ariel címkéket, az ingatlan előtt parkoló Peugeot típusú gépkocsiban pedig 3 db 4,75 literes Ariel Actilift feliratú mosógélt találtak.

[20] A VIII. rendű és IX. rendű terheltek által bérelt raktárban 2014. február 19. napján Roxy mosogatószer, Amazon feliratú mosószer, Lenor feliratú öblítőket, több különböző típusú Ariel feliratú mosószer, kupakokat és Ariel, Lenor, Jar matricákat foglaltak le.

[21] A terheltek a fenti cselekményükkel a sértett, tulajdonos iparjogvédelmi oltalomból eredő jogait megsértették, mivel a sértett védjegyjogtalom alatt álló 002430817 lajstromszámú Ariel, 119879 lajstromszámú Lenor, valamint 144314 lajstromszámú Jar szó védjegyet tartalmazó hamisított címkével ellátott termékeit hamisították.

[22] A mosószeresek hamisításával I. rendű, II. rendű, III. rendű és IV. rendű terheltek 3.142.985 forint, míg V. rendű terhelte 208.968 forint, VI. rendű terhelte 728.672 forint, VII. rendű terhelte 2.102.415 forint, VIII. rendű terhelte és IX. rendű terhelte 747.897 forintot meghaladó, de pontosan meg nem állapítható vagyoni hátrányt okoztak a jogtulajdonos sértettnek.

[23] A Nemzeti Adó és Vámhivatal 2014. február 19. napján több helyszínen foganatosított házkutatást, melynek során összesen 20.600 liter folyékony, 1.100 kg por alapú hamisított mosószer, illetve az átcímkéhez szükséges 6.700 darab Ariel, Lenor, illetve Jar felirattal ellátott hamisított címkéket foglaltak le.

[24] A terheltek által irányított és működtetett cég 1 telephelyéről, valamint a cím 4 alatti telephelyéről a sértett termékeinek csomagolására használt flakonok, zárókupakkal megegyező csomagolással ellátott Amazon és Roxy mosószeresek, illetve üres flakonok, kupakok, továbbá Ariel, Lenor és Jar felirattal ellátott hamisított címkék kerültek lefoglalásra.

[25] A másodfokú eljárás során I. rendű és III. rendű terhelte összesen 1.222.298 forintot megtérített a sértett részére.

[26] A terheltek magatartásukkal megszegték a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvény 12. § (1) és (2) bekezdés a) pontjában írt előírást.

[27] **II.** 1. A jogerős ítélettel szemben a III. rendű terhelte védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, annak törvényi okaként a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontját és b) pont ba) alpontját megjelölve. Érdemben a jogerős ítélet megváltoztatását és elsődlegesen a terhelte felmentését, másodlagosan – az indítvány tartalmából kitűnően a bünszervezeti minősítés mellőzésével – a büntetés enyhítését és végrehajtásának próbaidőre való felfüggesztését kérte.

[28] A felülvizsgálati indítvány indokai szerint a nyomozás során a korábbi büntetőeljárás törvény rendelkezései szerint a titkos információgyűjtés bírói engedélyezésére és alkalmazására került sor, majd az ügyészség indítványozta a beszerzett adatok büntetőeljárás során történő felhasználásának engedélyezését, amelyet a Nyíregyházi Járásbíróság elutasított. Azonban a Nyíregyházi Törvényszék mint másodfokú bíróság 4.Bnyf.471/2014/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését megváltoztatva engedélyezte a felhasználást, annak ellenére, hogy a nyomozóhatóság a haladéktalanság követelményének nem tett eleget. A felülvizsgálati indítvány szerint az ítéleti tényállás ennek következtében jogszabályba ütköző módon felhasznált információkon alapult.

[29] Az indítvány hivatkozott arra, hogy a másodfokon eljáró bíróság törvénysértően minősítette a cselekményt bünszervezetben elkövetettnek és emiatt törvénysértő büntetést szabott ki.

[30] Az indítvány szerint a III. rendű terhelteknek nem volt tudomása arról, hogy a büncselekmények elkövetésére alakított szervezetben végzett munkát, a tevékenységben hányan vettek részt, mert ő csak a főnökével, az I. rendű terhelttel tartott kapcsolatot. Az állásra munkanélküliként, egy legális mosószer-kereskedéssel foglalkozó céghez jelentkezett.

[31] A védő a 4/2005. Büntető Jogegységi Határozat rendelkezéseire hivatkozva kifejtette, hogy elsődlegesen mindig az adott bűncselekmény elkövetését kell vizsgálni és bizonyítani, a megvalósult bűncselekmény pedig mint tárgyi körülményt kell elhelyezni egy másik tárgyi körülmény, a bűnszervezet körébe. A bűnszervezet meghatározásával kapcsolatban hangsúlyozta azt is, hogy annak felismerése a terhelt részéről alanyi oldalon történhet akként, hogy az elkövetés még a bűnszervezeten kívül történik, de utóbb felismeri, hogy a bűnszervezeten belül van, és ennek ellenére folytatja az elkövetést, de úgy is, hogy eleve a bűnszervezeten belül kezdi meg az elkövető az elkövetést. Az összehangolt működéssel kapcsolatban kiemelte a benne cselekvő személyek egymást erősítő hatását, majd leszögezte, hogy a bűnszervezetben elkövetés megállapításához az szükséges, hogy a terhelt felismerje, hogy a szervezet összehangoltan működik, hosszú távú célok megvalósítása érdekében. Ilyen megállapítás viszont jelen ügyben a védő álláspontja szerint nem tehető, az első fokon eljáró bíróság megállapításai helyesek.

[32] Az indítvány szerint az sem állapítható meg, hogy a terheltek tevékenységének célja öt évi vagy azt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése volt.

[33] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.1398/2020/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben kizártnak, részben alaptalannak találta és a támadott határozatok hatályában fenntartására tett indítványt.

[34] Kifejtette, hogy a felülvizsgálati eljárásban az eljárásjogi szabálysértés megállapítására csak a büntetőeljárásjogi törvényben kimerítően felsorolt, felülvizsgálati eljárást megalapozó eljárási szabálysértés esetén kerülhet sor. A felülvizsgálati eljárásban nem vitatható a tényállás megalapozottsága és nem kifogásolható a bíróság tényállás megállapítását eredményező bizonyíték értékelő tevékenységének mikéntje sem. Mindezekre figyelemmel az indítvány azon részei, amelyek a titkos információgyűjtés eredményének a felhasználhatóságára és nem a törvényben felsorolt eljárásjogi okra vonatkoznak, valamint ezen keresztül a tényállás megalapozottságát támadják, az érdemi felülvizsgálat lehetőségéből törvényben kizártak.

[35] Az irányadó tényállás alapján a bűnszervezetben való elkövetés a védő által írtakkal szemben valamennyi feltétele megállapítható, a tényállásban szerepelnek a hierarchikus felépítésére, a feladatok elkülönítésére, valamint a konspiratív jellegre vonatkozó megállapítások. Ezen túl a III. rendű terhelt tekintetében is maradéktalanul tartalmazza a szükségszerű tényállási elemeket, a személyes cselekvőséget érintően és arra vonatkozóan is, hogy a terhelt felismerte az összehangolt hosszútávú működés haszonszerzési célját, annak érdekében rendszeresen maga is közreműködött, tanúsított illegális tevékenységet.

[36] Ezért – a Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint – az eljáró bíróságok a büntető anyagi jogszabályainak megsértése nélkül állapították meg a terhelt bűnösségét és a törvényes minősítés mellett törvényes a kiszabott büntetés is.

[37] 3. A védő a Legfőbb Ügyészség indítványára észrevételt tett, melyben kifejtette, hogy az ügyészség által kifejtettek érdemi hivatkozást nem tartalmaztak arra nézve, hogy álláspontja szerint miért nem követett el anyagi jogszabálysértést a Nyíregyházi Járásbíróság, illetve Nyíregyházi Törvényszék, annak ellenére, hogy a felülvizsgálati kérelemben részletesen kifejtésre került, hogy az eljárás, illetve a meghozott határozatok milyen oknál fogva jogszabálysértőek. Levezetésre került az is, hogy az ügyben eljáró másodfokú bíróság a terhelt által elkövetett cselekményt törvénysértően minősítette és emiatt törvénysértő büntetést szabott ki, amikor a cselekmény bűnszervezetben történő elkövetését állapította meg. Hivatkozott arra továbbá, hogy mind a titkos információgyűjtés körében született határozat, mind az erre alapított határozat és a bűnszervezet megállapítása is súlyosan jogszabálysértő, ami a felülvizsgálatot megalapozza.

[38] **III.** A III. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítvány nem alapos.

[39] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a értelmében kizárólag a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen, és a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárási okokból vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényben meghatározott köre nem bővíthető, az ott meghatározottakon kívül más okból felülvizsgálatnak nincs helye.

[40] 2. A védő indítványának második részében a bünszervezetben elkövetés megállapítását és azzal összefüggésben a kiszabott büntetés eltúlzottan súlyos voltát kifogásolta.

[41] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján valóban felülvizsgálati ok, ha a bíróság jogerős ítéletében a bűncselekmény törvénysértő minősítése vagy a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabott ki.

[42] A bünszervezetben való elkövetés az eljárás tárgyát képező bűncselekmény jogi minősítése szempontjából közömbös. Az nem része a jogi minősítésnek, hanem olyan, bármilyen szándékos bűncselekmény elkövetéséhez kapcsolható többes elkövetői forma, ami megvalósulása esetén a Büntető Törvénykönyv Általános Részében foglalt jogkövetkezményeket – egyebek mellett az e szervezeti forma keretében elkövetett bűncselekmény büntetési tételkeretének az emelkedését – vonja maga után.

[43] Következésképpen az sem érintené a bűncselekmény minősítésének törvényességét, ha a bíróság a Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontja szerinti feltételek téves megállapításával jutott volna arra az álláspontra, miszerint a terhelt bünszervezetben követte el a terhére rótt cselekményt.

[44] Így a bünszervezetben elkövetés téves megállapítására való hivatkozás önmagában, függetlenül a kiszabott büntetéstől, nem felülvizsgálati ok.

[45] A bünszervezetben elkövetés téves megállapítására hivatkozás a felülvizsgálati indítványban mint „a büntetőjog más szabályának” megsértésére való hivatkozás – azaz a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont második fordulata alapján – lehet alapja a felülvizsgálatnak feltéve, hogy ez a hivatkozás arra is kiterjed, miszerint az említett anyagi jogszabálysértés miatt a kiszabott büntetés törvénysértő [hivatkozott törvényhely ba) alpontja].

[46] A kiszabott büntetés akkor tekinthető törvénysértőnek, ha annak neme vagy mértéke a Btk. valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik, így a bűncselekmény minősítéséhez kapcsolódó büntetési tételkeret megsértésével kiszabott, avagy az irányadó büntetési tételkereten belüli ugyan, de az anyagi jogszabálysértés kiküszöbölése mellett tartamában eltúlzottan súlyos vagy eltúlzottan enyhe.

[47] Jelen esetben a III. rendű terhelttel szemben kiszabott büntetés egyébként még a bünszervezetben elkövetés miatti büntetési tételkeret-növekedést figyelmen kívül hagyva is az iparjogvédelmi jogok megsértésének büntette [Btk. 388. § (1) bekezdés b) pont, (2) bekezdés] egy évtől öt évig terjedő büntetési tételkerete közé esik, következésképpen akkor sem lehetne eltúlzottan súlyosnak tekinthető, ha a bünszervezetben elkövetést a büntetés kiszabása során mellőzni kellene.

[48] A bünszervezetben való elkövetés megállapításának további jogkövetkezménye a büntetési tétel keretének emelkedésén kívül a büntetés végrehajtása során feltételes szabadságra bocsátás kizárása, valamint a fegyház végrehajtási fokozat megállapítása is. Utóbbi azonban jelen ügyben közömbös, mert azt a bíróság jogerős ítéletében – a Btk. 35. § (2) bekezdésének alkalmazásával – nem juttatta érvényre.

[49] A feltételes szabadság lehetőségéből kizárás (valamint a szabadságvesztés büntetés fokozatának meghatározása) akkor sem tekinthető törvénysértő büntetés kiszabásnak, ha

annak alapja a bűnszervezetben elkövetés terhelt által állított téves megállapítása lenne. Az erre való hivatkozás a felülvizsgálat Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában foglalt törvényi okán kívül esik (EBH 2015.B.6., BH 2015.269.II., BH 2015.180.).

[50] A védő indítványában szűkítés nélkül kifogásolta a büntetés törvénysértő voltát, ezért a Kúria azt a most említett felülvizsgálati ok alapján érdemben elbírálta.

[51] 3. E körben a Kúria azt vizsgálta, hogy a bűnszervezetben elkövetés megállapítása az irányadó tényállásban foglalt ténymegállapítások alapján törvényes volt-e.

[52] A bűnszervezet jogi szabályozását a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény módosításáról szóló 1997. évi LXXIII. törvény 1997. szeptember 15. napjával iktatta be a büntetőtörvénybe (korábbi Btk. 137. § 7. pont). A rendelkezést a büntető jogszabályok módosításáról szóló 1998. évi LXXXVII. törvény 35. §-a 1999. március 1. napjával módosította és átszámozta (korábbi Btk. 137. § 8. pont). Az ekkor hatályba lépett törvényszöveg szerint bűnszervezet: bűncselekmények rendszeres elkövetése révén haszonszerzés végett létrejött olyan bűnszövetség, amely feladatmegosztáson, alá-fölérendeltségi rendszeren és személyi kapcsolatokon nyugvó szerepvállaláson alapul. Ezt követően a törvényszöveget a 2002. április 1. napjától hatályos, a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény módosításáról szóló 2001. évi CXXI. törvény 19. § (5) bekezdése határozta meg. Aszerint a bűnszervezet: három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése. Ugyanez a szövegezés került át a 2013. július 1. napján hatályba lépett Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontjába is.

[53] E két törvényi rendelkezés összevetése alapján kitűnik, hogy a 2002. április 1. napjától hatályos módosítás a bűnszervezet fogalmi elemei közül többet elhagyott, ugyanakkor új tényállási elemeket is meghatározott. A módosító törvény miniszteri indokolása akkor az alábbiakat tartalmazta: „A szervezett bűnözés elleni hatékony fellépés büntetőjogi eszközeinek kialakítása az elmúlt időszakban különös hangsúlyt kapott mind az Európai Unióban, mind más nemzetközi szervezetekben. 1998. december 21-én az Európai Unió Tanácsa együttes fellépést fogadott el az Európai Unió tagállamaiban a bűnöző szervezetben való részvétel bűncselekménnyé nyilvánításáról.”. Az együttes fellépés 1. Cikke határozza meg a bűnöző szervezet fogalmát: „Ezen együttes fellépés tekintetében a »bűnöző szervezet« kettőnél több személy hosszabb időre szóló szervezett együttműködését jelenti olyan bűncselekmények összehangolt elkövetésére, amelyek büntetési tételének felső határa legalább négyévi szabadságvesztés büntetés, vagy ilyen tartamú biztonsági intézkedés, avagy ennél súlyosabb büntetés, tekintet nélkül arra, hogy ezek a bűncselekmények magukban képezik az elkövetés célját, vagy pedig eszközül szolgálnak arra, hogy vagyoni előnyt szerezzenek és adott esetben közhatóságok működését megengedhetetlen módon befolyásolják.”.

[54] 2000. december 14-én a 2282/2000. (XI. 29.) Korm. határozat alapján a belügyminiszter aláírta az ENSZ keretében létrejött Egyezményt a határon átnyúló szervezett bűnözés ellen. Az Egyezmény 2. Cikke határozza meg a szervezett bűnözői csoport fogalmát.

[55] „Az Egyezmény alkalmazásában

[56] »Bűnöző szervezet«: hosszabb ideig fennálló, három vagy több főből álló strukturált csoport, amely összehangoltan működik egy vagy több, ebben az Egyezményben meghatározott súlyos bűncselekmény vagy törvénysértés céljából, közvetlen vagy közvetett módon pénzügyi vagy más anyagi haszon megszerzésére törekedve;

[57] »Súlyos bűncselekmény«: legalább négyévi szabadságvesztés-büntetéssel vagy szabadságelvonással járó intézkedéssel vagy súlyosabb büntetéssel büntethető törvénysértést megvalósító magatartás;

[58] »Strukturált csoport«: nem egyetlen bűncselekmény azonnali végrehajtására, és nem alkalmoszerűen létrehozott csoport, amelyben nem szükséges, hogy tagjai pontosan meghatározott szerepeket kapjanak, vagy hogy tagsága állandó legyen, illetőleg fejlett hierarchiával rendelkezzen”.

[59] A törvény az együttes fellépésnek és az említett ENSZ Egyezménynek megfelelő rendelkezést tartalmaz a bűnszervezet fogalmára.

[60] A törvénymódosítás tehát tudatosan, az ENSZ Egyezmény kifejezetten ezt rögzítő tartalmára való utalással mellőzte a bűnszövetség fogalmi elemei közül – egyebek mellett – az alá-fölérendeltség követelményét, a konspiratív működés pedig sem a korábbi, sem a későbbi szabályozásnak nem volt eleme, és azt a hivatkozott nemzetközi jogi aktusok sem kívánják meg. Mindezzel ellentétben áll tehát a 2019. évi LXVI. törvény miniszteri indokolásának az a megállapítása, hogy a korábbi bírói gyakorlat törvényrontó, tehát ún. „contra legem” lett volna. Az indokolás részben a korábbi módosítással tudatosan mellőzött, részben pedig a törvényben soha meg nem kívánt tényállási elemeket kér számon a gyakorlaton.

[61] Ugyanakkor kétségtelen, hogy a Magyarország 2020. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2019. évi LXVI. törvény 107. §-a újabb tényállási elemeket épített a bűnszervezet Btk. 459. § (1) bekezdése szerinti fogalmába. Ez a hierarchikus szervezetség és a konspiratív működés. Tekintettel arra, hogy e módosítás 2019. július 10-én, azaz még a jogerős ítélet meghozatala előtt lépett hatályba, ezért az az ügyben nem közömbös. Amennyiben a terhelt cselekménye a bűnszervezetben elkövetés elbíráláskori feltételeinek nem felelt volna meg, úgy az a Btk. 2. §-ának alkalmazásával elvezethetett volna a bűnszervezet megállapításának törvénysértő voltához.

[62] Jelen ügyben azonban nem ez a helyzet.

[63] A 2019. évi LXVI. törvény 107. §-ával módosított Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontja szerint a bűnszervezet megállapításának feltételei az alábbiak:

- legalább három személyből álló,
- hosszabb időre,
- hierarchikusan szervezett,
- konspiratíván működő csoport,
- amelynek célja ötévi, vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése.

[64] E feltételek egyidejű megléte esetén törvényes a bűnszervezet megállapítása.

[65] Jelen ügyben a bűnszervezet törvényi feltételek közül a három vagy több személy megléte egyértelműen megállapítható. Nem feltétele a bűnszervezet megállapításának, hogy a terhelt az elkövető-társait ismerje; elegendő, ha a tudata kiterjed arra, hogy a bűnös tevékenységet legalább hárman végzik. Bár az indítvány szerint a III. rendű terhelt kizárólag főnökével, az I. rendű terhelttel állt kapcsolatban, azonban az irányadó tényállás szerint a tevékenységét irányította a II. rendű terhelt is, a III. rendű terhelt pedig velük és a IV. rendű terhelttel közösen végezte a mosószeres beszerzését, flakonba töltését, hamis címkékkel való felcímkézését, majd forgalomba hozatalát, a viszonteladónak – további terhelt-társaiknak – való terítését. A III. rendű terhelt tudata tehát kiterjedt arra, hogy a cselekmény elkövetésében legalább hárman vesznek részt.

[66] Indok nélkül vonta kétségbe az indítvány a terhelti magatartás nem ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetésére való irányultságát. E körben a Kúria a Nyíregyházi Törvényszék ítélete indokolásának 28. oldal ötödik bekezdésében kifejtetteket mindenben osztotta. E körben téves volt az elsőfokú bíróság azon álláspontja, miszerint a csoport tagjai a tevékenységük keretében alkalmanként csak két évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett cselekményeket (az iparjogvédelmi jogok megsértésének alapesetét) követtek el, amelyek az üzletszerűség folytán váltak súlyosabban minősülőbbekké. Az irányadó tényállásból következően a III. rendű terhelt tudata átfogta azt is, hogy az egyes részselekményeket rendszeres haszonszerzés céljából, azaz üzletszerűen követik el (ellenkező esetben a minősített eset sem lenne a terhére róható). Ekként az általa (és a bűnszervezet tagjaként elítélt terhelt-társai által) megvalósított, egyúttal a csoport célját is képező bűncselekmény [Btk. 388. § (1) bekezdés b) pont, (2) bekezdés] büntetési tétele egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés.

[67] A hosszabb időre szervezettség kapcsán a Kúria utal arra, hogy az irányadó, a másodfokú bíróság által pontosított tényállás szerinti a mintegy 14 hónap alatt elkövetett bűncselekmények, melyeket azonos módszerrel valósítottak meg a terheltek, már önmagában is alkalmas e törvényi feltétel meglétének alátámasztására. Ekként nincs ténybeli alap annak feltételezésére, hogy a bűnszervezet működése időben limitált lett volna. Ellenkezőleg; e tényekből az a következtetés vonható le, hogy a terheltek szándéka a határozatlan időre szervezett keretek közötti tartós működésre irányult.

[68] A hierarchikus szervezeti felépítés, mint feltétel – ahogy azt a másodfokú ítélet indokolása 29. oldal második és harmadik bekezdése tartalmazza – az irányadó tényállás alapján szintén megvalósult, tekintettel arra, hogy az I. rendű terhelt volt az, aki szervezte és átfogta a cselekményt, irányító szerepet töltött be. A II. rendű terhelttel beszerezte és biztosította a mosószer hamisításhoz az alapanyagokat.

[69] A III. rendű és IV. rendű terheltek voltak a végrehajtók, akik többek között végezték a mosóporok flakonba öntését, gondoskodtak a mosószerek viszont eladókhoz történő elszállításáról. Ennél magasabb fokú hierarchikus szervezettséget – a korábban írtak szerint – a törvény hatályos szövege sem kíván meg.

[70] A hierarchikus szervezettség nem jelenti valamennyi bűnszervezetben résztvevő személy hierarchiában való elhelyezkedését. Amennyiben olyan adat áll rendelkezésre, amely akár egy résztvevő szervezői, koordináló, irányító szerepére vonatkozik a feladatok megosztása során, akkor e körülmény olyan alá-fölérendeltséget jelentő személykapcsolatnak tekinthető, amely megalapozhatja a bűnszervezet megállapítását az új fogalom szerint is.

[71] Jelen ügyben – a fent írtak szerint – ez a helyzet.

[72] A csoport konspiratív működése lényegében a korábbi fogalom összehangolt működésének feleltethető meg, amennyiben az a külvilág elől rejtve valósul meg, de nem jelenti a teljes szervezet minden tagjával való együttműködést, hanem az egyes cselekményekhez rendelt személyek összehangolt tevékenységét feltételezi. Jelen esetben a bűnszervezet tagjai tevékenységüket a cég 1 neve alatt, legális működés látszatát keltve, valódi tevékenységüket rejtve folytatták, ennek érdekében még a kívülállók számára rejtett, kódolt nyelvet is használtak. A terheltek egymás között a feladatokat megosztották, tevékenységük egymást kiegészítette. Mindez a bűnszervezet megállapításához megkívánt konspiratív működés fogalmának mindenben megfelel.

[73] Következésképp az irányadó tényállásból az következik, hogy a bűnszervezet valamennyi ismérve megvalósult és azt a III. rendű terheltnek fel kellett ismernie. Ezért a bíróság jogerős ítéletében törvényesen állapította meg, miszerint a terhére rótt cselekményt bűnszervezetben követte el.

[74] Utal arra a Kúria, hogy a 4/2005. BJE jogegységi határozat szerint a bűnszervezetben elkövetés megállapítható azzal szemben is, aki – eseti jelleggel – a bűnszervezet tevékenységéhez kapcsolódóan akár egyetlen cselekményt tettesként vagy részesként valósít meg. A bűnszervezet jogkövetkezményei akkor alkalmazhatók, ha az elkövető tudata a bűnszervezet törvényben meghatározott tárgyi ismérveit átfogja. Jelen ügyben azonban a III. rendű terhelt aktívan csatlakozott a bűnszervezethez, annak tevékenységében rendszeresen részt vett és a felülvizsgálati indítványban hivatkozottakkal szemben, tudata átfogta a rendszer szervezett működését. Ezt támasztja alá az is, hogy tevékenységét csak úgy tudta végezni, hogy az alapanyagokat az I. rendű terhelt biztosította számára, ő pedig a viszonteladókhoz történő szállítást szervezte meg.

[75] Ekként fel sem merülhet, hogy a III. rendű terhelt a terhére rótt cselekmények elkövetése során ne lett volna tisztában azzal, hogy saját tevékenységét legalább három (valójában annál több) személy, hosszabb időre szervezett, ötévi, vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetésére irányuló, összehangolt működése keretében fejti ki. Tudatának át kellett fognia, hogy az olcsóbb, rosszabb minőségű mosószer beszerzése, átpalackozása és a jobb minőségű termékek nevével való átcímkezésük, a hamisított címkékkel történő forgalomba hozataluk, terítésük magas fokú szervezettséget, széles körű bünelkövetői együttműködést igényel. Ekként fel sem merülhet, hogy a III. rendű terhelt tudata ne terjedt volna ki arra, hogy saját tevékenységét bűnszervezetben, annak működéséhez kapcsolódóan végzi.

[76] Minderre tekintettel tehát a bíróság jogerős ítéletében törvényesen állapította meg, hogy a III. rendű terhelt a cselekményeit bűnszervezetben követte el, és alkalmazta annak a büntetési tételre kiható jogkövetkezményeit. A büntetés mértéke pedig az egy évtől tíz évig terjedő büntetési tétel keretei közé esik, így az nem törvénysértő.

[77] A védő indítványának első része a terhelt felmentését célozta.

[78] Az indítványban ennek alapjaként megjelölt Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság jogerős ítéletében a terhelt büntetőjogi felelősségét a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapítja meg. E felülvizsgálati ok akkor valósul meg, ha a bíróság jogerős ítéletében megállapított tényállásban leírt terhelti cselekmény nem bűncselekmény, avagy elítélésére büntethetőséget kizáró vagy megszüntető ok ellenében került sor. A védő indítványa e körben a fenti felülvizsgálati ok feltételeinek nem felel meg, mert nem a jogerős ítéletben megállapított tényállásra alapítja a büntető anyagi jog szabályainak megsértésére vonatkozó álláspontját, hanem eljárásjogi szabálysértést kifogásol, aminek következtében – álláspontja szerint – olyan eltérő tényállást kellene megállapítani, amiből a terhelt felmentése következne.

[79] A felülvizsgálatban azonban alapvető szabály, miszerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés]. Következésképp törvényben kizárt a felülvizsgálat azon az alapon, hogy a bíróságnak más tényállást kellett volna megállapítania.

[80] Nem adhat erre alapot eljárási szabálysértés sem. A védő indítványát arra alapította, hogy a bíróság a titkos eszközökkel szerzett bizonyítékokat az elsőfokú eljárás idején hatályos, a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: korábbi Be.) 206/A. § (1) bekezdésében írt törvényi feltételek hiányában nem használhatta volna fel, azt a korábbi Be. 78. § (4) bekezdése [a másodfokú eljárásban: a Be. 167. § (5) bekezdése] alapján ki kellett volna rekesztenie a bizonyítékok köréből.

[81] A védő álláspontjának alátámasztása végett a Kúria Bhar.I.302/2014/11. számú harmadfokú ítéletére hivatkozott. Ennek kapcsán a Kúria előrebocsátja, hogy a harmadfokú eljárásban a korábbi Be. 387. § (1) bekezdése alapján [és a hatályos Be. 618. § (1) bekezdés b) pontja alapján is] a bíróság felülbírálati jogköre az eljárási szabályok megtartására korlátozás nélkül kiterjed; a felülvizsgálati eljárásra vonatkozóan azonban a Be. 649. § (2) bekezdése – és ezzel összefüggésen a Be. 659. § (5)-(6) bekezdése – eltérő szabályozást tartalmaz.

[82] Eljárási szabálysértés miatt ugyanis felülvizsgálatnak csak a Be. 649. § (2) bekezdésében taxatívén meghatározott okokból van helye. Sem önmagában a korábbi Be. 206/A. § (1) bekezdésének, sem a korábbi Be. 78. § (4) bekezdésének, illetve a Be. 167. § (5) bekezdésének a megsértése e felsorolásban, illetve az annak d) pontjában utalt Be. 608. § (1) bekezdésében nem szerepel, ezért azok miatt felülvizsgálatnak nincs helye.

[83] Ennek megfelelően a jogerős ügydöntő határozat felülvizsgálata – függetlenül a hivatkozás alaposságától vagy alaptalanságától – kizárt abból az okból, hogy a titkos információgyűjtés anyagát a büntetőeljárásban bizonyítékként felhasználták, jóllehet ennek az intézkedésnek az engedélyezését kérő szerv a kívánt információ megszerzését követően nem tett eleget haladéktalanul a feljelentési (nyomozáselrendelési) köteletségének (BH 2012.186.III.).

[84] A fentiekre tekintettel a Kúria a III. rendű terhelt védője felülvizsgálati indítványának nem adott helyt, és a támadott határozatokat – a Be. 660. § (1) bekezdésének főszabálya alapján tanácsulésen, a Be. 655. § (1) bekezdésének főszabálya szerinti összetételben eljárva – a III. rendű terhelt tekintetében a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[85] **IV.** A Be. 6. § (4) bekezdése értelmében a Kúria határozatával szemben fellebbezésnek helye nincs; felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.

[86] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. Az említett törvényhely (7) bekezdése szerint felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2021. május 31.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Székely Gabriella s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró